

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro
2008 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. ISAK-563

BENDROJI NACIONALINĖ MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR MOKSLO BEI VERSLO BENDRADARBIAVIMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos (toliau – Programa) paskirtis – naudojant Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinės paramos lėšas, sukurti mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) infrastruktūrą, vykdyti tarptautinio lygio mokslinius tyrimus, aktualius verslui ir būtinus sprendžiant valstybei ir visuomenei svarbias problemas, sukurti prielaidas mokslo rezultatų taikomajai sklaidai bei kitam panaudojimui. Programa parengta siekiant įgyvendinti 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos (patvirtinta Europos Komisijos sprendimu 2007 m. liepos 30 d.) pirmajame prioritete „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ (toliau – VP 2.1 prioritetas) ir Lietuvos 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijoje (patvirtinta Europos Komisijos sprendimu 2007 m. balandžio 28 d.), iškeltus tikslus ir uždavinius.

2. Lietuvos 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategijoje numatyta, kad, siekiant Lietuvoje sukurti europinį lygį atitinkančią žinių ekonomiką, mokslo sistema ir universitetinis mokslas turi ne tik derintis prie ekonominių permainų keliamų reikalavimų, bet ir savo ruožtu inicijuoti ekonominę pažangą. Tad valstybės ir ES struktūrinės paramos ištekliai – MTEP bus telkiami srityse, kurios itin svarbios Lietuvos verslo tarptautiniam konkurencingumui ir ilgalaikiam ekonomikos augimui užtikrinti ir kuriose yra deramas mokslinis potencialas

3. Programoje pateikiama Lietuvos mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo būklės įvertinimas, programos tikslas, aprašomi uždaviniai ir planuojamos veiklos MTEP ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo srityse, numatomi Programos rezultatai, administravimo ir valdymo organizavimo principai.

4. Programa parengta atsižvelgiant į Nacionalinę Lisabonos strategijos įgyvendinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. 1270 (Žin., 2005, Nr. 139-5019), Lietuvos mokslo ir technologijų baltąją knygą, Lietuvos ilgalaikės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. 1646 (Žin., 2003, Nr. 121-5489), Aukštųjų technologijų plėtros 2007–2013 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1048 (Žin., 2006, Nr. 114-4356), Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimo ir plėtros koncepciją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 21 d. nutarimu Nr. 321 (Žin., 2007, Nr. 40-1489), ES Mokslinių ir techninių tyrimų komiteto (CREST) ekspertų grupės rekomendacijas parengtas 2007 m. birželio mėn., 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programą (patvirtintą Europos Komisijos sprendimu 2007 m. liepos 30 d.) ir kitus su MTEP politika susijusius strateginius dokumentus.

5. Programos projektai skirti šalies mokslo ir studijų potencialo teritorinės integracijos (slėnių plėtros) programoms įgyvendinti; aukšto lygio mokslinių tyrimų (mokslinės kompetencijos) centrums stiprinti; strateginės svarbos, socialinės ir technologinės plėtros moksliniams tyrimams, orientuotiems į konkrečios ir svarbios valstybei problemos sprendimą įgyvendinti; mokslo ir studijų institucijoms skatinti vykdyti MTEP, kurie būtų aktualūs verslui; Lietuvos mokslo ir studijų institucijų vidinei struktūrai ir tinklui optimizuoti.

6. Programos projektai turi atitikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitais teisės aktais patvirtintus strateginius dokumentus (taip pat įgyvendinimo planus, programas). Lietuvos

mokslo ir studijų potencialo teritorinės integracijos projektai turi atitikti slėnių plėtros programas pagal Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimo ir plėtros koncepcijos nuostatas.

7. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo (Žin., 1991 Nr. 7-191; 2002 Nr. 68-2758) sąvokas ir leidinio „Frascati vadovas 2002: standartinė praktika“ siūlomas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros statistiniams tyrimams sąvokas.

8. Šiame dokumente vartojamos kitos sąvokos:

8.1. Mokslinių tyrimų infrastruktūra – tyrimams būtini viešojo sektoriaus instituciniai, materialūs ir informacijos ištekliai, tinklai, darbo priemonės ir instrumentai bei paslaugos. Programos rėmuose remiama bendroji švietimo ir mokslo infrastruktūra – į tyrėjų poreikius labiausiai orientuota mokslo ir studijų institucijų materiali bazė (patalpos, paslaugos, IT tinklai, akademinės bibliotekos) bei technologinė infrastruktūra (moksliniams tyrimams reikalinga bendroji ir specializuota įranga, taip pat kompiuterinė įranga kaip švietimo ir mokslo tyrimų tinklai, GRID technologijos) ir informacinė infrastruktūra (tyrimų instrumentų rinkiniai, informacijos sistemos). Dalis informacinės infrastruktūros ypač humanitariniuose ir socialiniuose moksluose (elektroniniai ištekliai) bei kitos mokslinių tyrimų infrastruktūros komponentės: komunikacinė infrastruktūra (apima interneto ir kitus elektroninės komunikacijos formas, tradicinę mokslinę leidybą ir mokslinius renginius); socialinė infrastruktūra (šaltiniai ir priemonės dalykiniam ir tarpdalykiniam bendradarbiavimui skatinti) gali būti tarpiai susijusios ir su kitų ŠMM ES programų intervencijų logika, užtikrinant Europos regioninės plėtros ir Europos socialinio fondų projektų sinergiją. Mokslinių tyrimų infrastruktūros samprata siejama su nauja ar gerokai atnaujinta jau veikiančia materialia baze, kuri teikia paslaugas fundamentaliuosius ar taikomuosius tyrimus atliekančiai mokslo bendruomenei. Infrastruktūros apima plačią mokslinių ir technologinių sričių skalę; pagrindinė nuostata – tai yra būtinos priemonės ateityje pirmaujantiems tyrimams (*European Strategy Forum for Research Infrastructures*). Programa pirmiausiai apima lokalizuotos (ir su ja susijusios) infrastruktūros plėtrą.

8.2. Aukšto lygio mokslinių tyrimų centras (angl. center of excellence) – mokslinių tyrimų centras, telkiantis mokslininkus ir vykdamas fundamentinius mokslinius tyrimus, pripažįstamus tarptautiniu lygiu.

8.3. Kompetencijos centras (angl. center of competence) – mokslinių tyrimų centras, telkiantis mokslininkus ir vykdamas mokslinius tyrimus, skirtus ūkio ir visuomenės poreikiams tenkinti.

8.4. Atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centras – MTEP infrastruktūra, skirta moksliniams tyrimams, studijoms ir su jomis susijusiai veiklai užtikrinti, kuria nustatyta tvarka gali naudotis mokslininkai ir kiti tyrėjai (tame tarpe atliekami tyrimai verslo poreikiams tenkinti).

8.5. Mokslo programa – teminė mokslinių tyrimų projektų grupė ir jai vykdyti būtinų metodų ir priemonių visuma, sukurianti sąlygas spręsti valstybei ir visuomenei svarbias problemas.

II. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

9. Pastaraisiais metais išlaidos MTEP Lietuvoje didėja. 2006 m. jos siekė 657,8 mln. Lt, 2005 m. – 542,0 mln. Lt, 2004 m. – 472,7 mln. Lt, o 2003 m. – 381,8 mln. Lt (Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenys). Analizuojant šių išlaidų pasiskirstymą fundamentiniams ir taikomiesiems MTEP, pastebima tendencija mažėti išlaidų daliai, skirtai fundamentiniams tyrimams (nuo 52,6 proc. 1995 m. iki 32,3 proc. 2006 m.), tačiau didėja išlaidos, skirtos eksperimentinei plėtrai (nuo 7,8 proc. 1995 m. iki 29,0 proc. 2006 m.). Tokia tendencija rodo, kad vis daugiau mokslinių tyrimų atliekama orientuojantis į verslą, t. y. siekiama tenkinti verslo subjektų poreikius, kuriant naujas medžiagas, technologijas, produktus, įrenginius arba iš esmės tobulinti jau sukurtuosius ar įdiegtuosius. Tačiau 2006 m. mokslo

tiriamajai veiklai skirtų lėšų santykis su BVP, palyginti su 2004 m., tik nežymiai pakito, (nuo 0,76 iki 0,8 proc.), nes verslas parodė didesnes išlaidas MTEP (137,6 mln. Lt 2006 m. palyginus su 98 mln. Lt 2005 m.). Nors pastaraisiais metais išlaidų apimtys absoliučiais dydžiais moksliniams tyrimams Lietuvoje didėja, palyginti su ES vidurkiu (skaičiuojant milijonui gyventojų), Lietuva atsilieka pagal kitus rodiklius. Lietuvoje skelbiama maždaug keturis kartus mažiau į tarptautiniu mastu pripažįstamas mokslo duomenų bazes įtraukiamų publikacijų nei kitose šalyse. Išradimų ar patentuotinių technologinių sprendimų skaičius taip pat yra itin mažas. Be to, tarp ES valstybių Lietuva užima žemiausią vietą pagal tokius inovatyvumą sąlygojančius ar jį apibūdinančius rodiklius kaip bendras technologinis lygis, patentų skaičius, interneto vartotojų ir asmeninių kompiuterių skaičius, užsienio technologijų licencijavimas.

10. 2003 m. ES verslas finansavo apie 56 proc., JAV – 67 proc., o Japonijoje – net 72 proc. bendrų išlaidų, skirtų MTEP. Tačiau Lietuvoje verslo subjektų išlaidos MTEP sudarė tik 16,7 proc. tokių išlaidų. 2006 m. verslo išlaidos MTEP siekė 28 proc. visų MTEP išlaidų. Verslo investicijų lygį į MTEP daugiausia lemia Lietuvos verslo struktūra, kurioje mokslo rezultatams imliausi aukštųjų ir vidutiniškai aukštų technologijų verslo sektoriai užima palyginti mažą dalį. Atsižvelgiant į tai reikia skatinti mokslo ir studijų institucijas inicijuoti tokias tyrimų temas, kurių metu sukurtos technologijos galėtų būti greitai pritaikytos versle, taip pat vykdyti aukštųjų technologijų kūrimą, skatinti mokslininkus kurti naujus verslo subjektus („start-up'us“ ir „spinoff'us“), naudojančius šių institucijų mokslinių tyrimų rezultatus. Mokslo ir studijų institucijose būtina skatinti ir kūrybišką inovacinę veiklą bei inovacijų sklaidą (technologijų perėmimą).

11. Lietuvoje egzistuoja didelė takoskyra tarp verslo subjektų ir studijų bei mokslo institucijų. Dabartinės Lietuvos mokslo sistemos institucinė struktūra, institucijų vidinio valdymo sistema, disponavimo turtu, įskaitant intelektinę nuosavybę, finansavimo tvarka neskatina valstybinių mokslo institucijų keistis, stengtis savo vykdomų mokslinių tyrimų tematiką labiau orientuoti į verslo poreikių tenkinimą. Šalyje vyraujantis valstybinis MTEP sektorius nėra aktualus inovacinę veiklą Lietuvoje vykdančioms verslo subjektams nei kaip inovacinės veiklos partneris, nei kaip inovacinės veiklos informacijos šaltinis. Be to, ES šalių verslo subjektų 2004 m. apklausos apie MTEP darbų vykdymą per paskutinius dvejus metus rezultatai parodė, kad Lietuvoje tik kas penktame verslo subjekte buvo vykdomi moksliniai tyrimai (19 proc. verslo subjektų), tačiau Italijoje moksliniai tyrimai buvo vykdomi 75 proc. verslo subjektų, Suomijoje – 74 proc., Nyderlanduose – 71 proc. verslo subjektų. Todėl verslo subjektams Lietuvoje svarbu gerinti inovacinius gebėjimus, investuojant į personalo mokymus, MTEP veiklą, vykdomą verslo subjektų viduje, pritraukiant tyrėjus iš viešojo sektoriaus. Taip pat svarbu sudaryti palankias sąlygas kurtis naujoms mokslui imlioms įmonėms. Bendradarbiavimas su mokslo ir studijų institucijomis turi būti pagrįstas ne tik paslaugų pirkimu.

12. Verslo subjektai turi tapti lygiaverčiais mokslinių tyrimų partneriais. Tokio pobūdžio bendradarbiavimas būtų prasmingesnis ir rezultatyvesnis, t. y. labiau skatintų Lietuvos valstybines mokslo ir studijų institucijas orientuoti savo veiklą į jų atliekamų mokslinių tyrimų komercializavimą. Lietuvoje viešojo sektoriaus, t. y. valdžios ir aukštojo mokslo, išlaidos MTEP 2004 m. sudarė 0,53 proc. BVP, 2005 m. – 0,52 proc. BVP, o 2006 m. 0,47 proc. BVP. (Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenys). Nors šie rodikliai nėra smarkiai atitrūkę nuo ES-25 valstybių vidurkio, viešojo sektoriaus išlaidų MTEP naudojimo veiksmingumas Lietuvoje yra žemas. Atskirose srityse yra sukauptas didelis mokslinių tyrimų potencialas, pvz., biotechnologijų, lazerių, elektronikos ir pan. srityse, tačiau jis menkai realizuojamas. Viena svarbiausių priežasčių yra nepakankamai glaudus bendradarbiavimas tarp mokslinių tyrimų įstaigų, universitetų ir ūkio subjektų atliekant mokslinius tyrimus ir kuriant naujus produktus bei technologijas rinkai. Be to, mokslo ir studijų institucijų infrastruktūra (ypač modernios mokslinių tyrimų įrangos stoka), valdymo veiklos modeliai dažniausiai yra pasenę ir neatitinka rinkos poreikių, neužtikrina sveikos konkurencijos tarp pačių institucijų. Siekiant pagerinti mokslo ir studijų kokybę ir užtikrinti geras bendradarbiavimo sąlygas su ūkio subjektais, reikia sudaryti sąlygas ir suteikti priemones mokslo ir studijų institucijų tinklui optimizuoti, pritaikyti kitus MTEP veiklos valdymo ir

vadybos modelius, tiesiogiai finansuoti tokią mokslinių tyrimų bazę, kuri būtų svarbi ir verslo sektoriui.

13. Mokslinių tyrimų tematika menkai atitinka verslo poreikius, stokojama versle pritaikomų rezultatų. Šiuo metu Lietuvos aukštosios mokyklos ir mokslinių tyrimų įstaigos konkurso tvarka gauna tik apie 7 proc. viešojo finansavimo lėšų, likusi dalis yra per mažai susijusi su jų veiklos rezultatais ir didele dalimi priklauso nuo kriterijų, grindžiamų studentų ir (ar) personalo skaičiumi, mokymo programų rodikliais ir pan. Todėl vienas iš svarbiausių šios srities uždavinių – didinti viešųjų mokslinių tyrimų aktualumą verslui, skatinti tyrėjų ir mokslininkų aktyvumą kartu su verslo subjektais kuriant ir testuojant naujus produktus bei technologijas. Siekiant įgyvendinti šį uždavinį, ypač svarbu remti mokslo ir studijų institucijų MTEP projektus, reikalingus verslui ir valstybės prioritetams įgyvendinti, kompetencijų centrus, kurie orientuoti į nuolatinį taikomųjų tyrimų, skirtų verslo sektoriams (klasteriams), vykdymą. Taip pat reikia skatinti technologijų poreikio rinkose tyrimus, kartu skatinant mokslininkus savo tyrimus labiau pritaikyti verslo poreikiams, o verslininkus – pasinaudoti viešojo sektoriaus mokslinių tyrimų pajėgumais.

14. Viena pagrindinių kliūčių, trukdančių MTEP plėtrai, taip pat yra asmenų, dirbančių šioje srityje, trūkumas. Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, užimtumas vidutiniškai aukštųjų ir aukštųjų technologijų pramonėje Lietuvoje sumažėjo nuo 3,0 proc. 2003 m. iki 2,5 proc. 2005 m. Tuo pačiu laikotarpiu užimtumas sumažėjo ir aukštųjų technologijų (žinių reikalaujančiame) paslaugų sektoriuje nuo 1,7 proc. iki 1,5 proc. Kita aktuali problema yra MTEP personalo senėjimas, „protų nutekėjimas“ į kitas užsienio šalis. Atsižvelgiant į tokią situaciją, būtina remti jaunų doktorantų, mokslininkų tyrėjų veiklą užtikrinant jiems geras darbo sąlygas MTEP veiklai plėtoti aukšto lygio mokslinių tyrimų, kompetencijos ir nacionaliniuose atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centruose. Žmogiškųjų išteklių potencialo plėtra yra ypač svarbi plėtojant MTEP tiek privačiame, tiek ir valstybiniame sektoriuose.

15. Lietuvos aktyvumas dalyvaujant Europos Bendrijos šeštojoje mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programoje yra gana didelis (nuo 2002 m. iki 2006 m. birželio 1 d. buvo pateiktos 1467 paraiškos), tačiau mažų ir vidutinių verslo subjektų paraiškos sudarė tik 16 proc. visų paraiškų (didelių verslo subjektų paraiškos – 1 proc., asociacijų – 4 proc. paraiškų). Lietuvos mokslui ir verslui silpnai dalyvaujant ES mokslinių tyrimų programose, neperimami ES mokslo pasiekimai, nepastebimos vertingos verslo idėjos ir neužmezgami svarbūs verslo, verslo ir mokslo ryšiai.

16. SSGG analizė:

16.1. Stiprybės:

16.1.1. pastaraisiais metais Lietuvoje didėja išlaidų MTEP apimtys;

16.1.2. didėja išlaidos eksperimentinei plėtrai, t. y. tokiems tyrimams, kurie labiau orientuoti į verslo subjektų poreikių tenkinimą;

16.1.3. viešojo sektoriaus išlaidos MTEP (proc. nuo BVP) Lietuvoje yra artimos ES-25 šalių vidurkiui;

16.1.4. sukauptas didelis mokslinių tyrimų potencialas kai kuriose, pvz.: biotechnologijų, lazerių, elektronikos ir pan. srityse;

16.1.5. gana didelis Lietuvos aktyvumas dalyvaujant Europos Bendrijos šeštojoje mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros pagrindų programoje;

16.1.6. Lietuvos įmonės ir mokslo įstaigos jungėsi į nacionalines technologijų platformas ir parengė daugiau nei 25 mokslo ir technologijų sričių vystymo planus.

16.2. Silpnybės:

16.2.1. Lietuvoje parengiama maždaug keturis kartus mažiau publikacijų, patenkančių į pripažintas pasaulines mokslo duomenų bazes, išradimų ar patentuotinių technologinių sprendimų skaičius yra itin mažas;

16.2.2. Lietuva užima žemiausias pozicijas tarp ES valstybių pagal tokius rodiklius, kaip bendras technologinis lygis, patentų skaičius, interneto vartotojų ir asmeninių kompiuterių skaičius, užsienio technologijų licencijavimas;

16.2.3. nors verslo subjektų išlaidos MTEP pastaraisiais metais didėja, tačiau jų dalis MTEP išlaidose Lietuvoje išlieka maža palyginti su verslo MTEP išlaidų dalimi kitose ES valstybėse;

16.2.4. nepakankamas verslo subjektų ir mokslo bei studijų institucijų bendradarbiavimas;

16.2.5. žemas viešojo sektoriaus MTEP išlaidų panaudojimo efektyvumas;

16.2.6. nepakankama ir nusidėvėjusi viešoji mokslinių tyrimų bazė;

16.2.7. Lietuvoje mokslinių tyrimų tematika nesuderinta su verslo poreikiais, stokojama versle pritaikyti tinkamų mokslinių tyrimų rezultatų;

16.2.8. mokslo ir studijų institucijose nėra įdiegtų mokslo rezultatų komercializavimo mechanizmų;

16.2.9. mokslo ir studijų institucijų infrastruktūra, valdymo veiklos modeliai yra pasenę ir neatitinka rinkos poreikių, neužtikrina sveikos konkurencijos tarp mokslo ir studijų institucijų;

16.2.10. pastaraisiais metais Lietuvoje mažėja užimtumo rodikliai vidutiniškai aukštųjų ir aukštųjų technologijų pramonėje, taip pat aukštųjų technologijų (žinių reikalaujančiame) paslaugų sektoriuje;

16.2.11. nepakankamai išplėtoti žinių ir mokslo rezultatų sklaidos ir jų panaudojimo verslo subjektams terpė;

16.2.12. nepakankamas viešųjų paslaugų verslo subjektams ir asmenims, norintiems pradėti verslą, teikimo intensyvumas ir kokybė;

16.2.13. nepakankamos galimybės mažiems ir vidutiniams verslo subjektams pasinaudoti finansavimo šaltiniais, vykdant MTEP veiklą;

16.2.14. žemi Lietuvos mokslo ir studijų institucijų inovatyvumo rodikliai; labai žemas verslo investicijų į mokslinius tyrimus ir technologijų plėtrą lygis ir versle dirbančių tyrėjų skaičius; menki mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir verslo subjektų inovaciniai gebėjimai.

16.3. Galimybės:

16.3.1. mokslo ir studijų institucijų struktūros optimizavimas ir naujų veiklos modelių taikymas teiktų galimybių ieškoti tinkamesnių, kitokių nei naudojami Lietuvoje, mokslo ir studijų vadybos metodų, kurie padės efektyviau valdyti mokslo ir studijų institucijas, siekti geresnės mokslinių tyrimų ir studijų kokybės, leis racionaliau panaudoti skiriamas lėšas;

16.3.2. ženklėsnė parama mokslo ir studijų institucijų MTEP projektams, reikalingiems verslui ir valstybės prioritetams įgyvendinti, labiau skatintų mokslinius tyrimus taikyti verslo poreikiams, o verslą – pasinaudoti viešojo sektoriaus mokslinių tyrimų pajėgomis;

16.3.3. didesnė parama, skiriama jaunųjų doktorantų, mokslininkų ir tyrėjų veiklai vykdyti, užtikrinant jiems geras darbo sąlygas naujai kuriamuose aukšto lygio mokslinių tyrimų, kompetencijos ir kt. centruose, skatintų jaunos kvalifikuotus specialistus likti Lietuvoje, kryptingai plėtoti MTEP tiek valstybiniame, tiek ir privačiame sektoriuose;

16.3.4. bendros Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bei verslo subjektų projektinės veiklos apimties su Europos Sąjungos mokslo ir studijų institucijomis bei verslo subjektais augimas leistų geriau pasinaudoti finansiniais ir intelektualiaisiais ES ištekliais ir perimti inovacijų sklaidos patirtį;

16.3.5. pasinaudojimas tiesioginėmis užsienio investicijomis, technologijų perėmimu, vykdomu įsigyjant intelektinę nuosavybę, patentų licencijas, mokslinę, prekybinę ar gamybinę patirtį arba nepatentuotas technines žinias, sukurtas kitose šalyse, sudarytų sąlygas augti Lietuvos mokslo ir studijų institucijų bei verslo subjektų konkurencingumui ir produktyvumui;

16.3.6. didesnis mokslinių tyrimų bazės atnaujinimo finansavimas, pagrįstas verslo poreikiais, t. y. mokslinių tyrimų rezultatų pritaikymo rinkoje galimybėmis, prisidėtų skatinant Lietuvos ekonomikos augimą;

16.3.7. didesnė parama tokioms tyrimų sritims ir technologijoms, kurios galėtų būti iš karto pritaikomos versle, skatintų mokslo ir studijų institucijas labiau orientuotis į verslo subjektų poreikius, taip pat leistų pačių mokslo ir studijų institucijų tyrėjus kurti naujus verslo subjektus („start-up'us“ ir „spin-off'us“);

16.3.8. naujų MTEP vystymo struktūrų (pvz., aukšto lygio mokslinių tyrimų, kompetencijos, atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centru) atsiradimas Lietuvoje užtikrintų efektyvesnį mokslo, studijų ir verslo bendradarbiavimą;

16.3.9. aukšto lygio tyrimų centrų kūrimas ir plėtra, aukštos kvalifikacijos žmogiškojo potencialo koncentracija, ES mokslo ir studijų institucijų ryšių su ES šalių verslo struktūromis perėmimas sudarytų sąlygas Lietuvos mokslinių tyrimų įstaigoms sėkmingiau įsilieti į ES mokslinių tyrimų erdvę.

16.4. Grėsmės:

16.4.1. teisinės bazės trūkumai, neveiksminga mokslo ir studijų institucijų vadyba ir neracionalus lėšų panaudojimas jas išskaidant, mažina šių įstaigų gebėjimą prisitaikyti prie kintančių rinkos poreikių;

16.4.2. nesugebėjimas nustatyti potencialių rinkos nišų ir pernelyg didelė koncentracija į fundamentinius tyrimus neleidžia greitai ir efektyviai išnaudoti greitai atsirandančių rinkos galimybių;

16.4.3. per maži inovacijų vadybos, mokslo rezultatų komercializavimo gebėjimai neleidžia greitai kurti naujų produktų ir valdyti visą naujo produkto kūrimo grandinę;

16.4.4. esant mažoms mokslinių tyrimų apimtims, Lietuvoje atliekami tyrimai retai yra pakankami, kad būtų galima juos panaudoti sukuriant Europos ar pasaulinio masto inovatyvius produktus;

16.4.5. emigracija, senėjimas, brangstanti darbo jėga ir jos stoka toliau didins žmogiškųjų išteklių trūkumą;

16.4.6. nepakankami žmogiškieji ištekliai, mokslinių tyrimų nepakanami aukštas lygis neleidžia Lietuvoje veiksmingai kurti bei plėsti ryšius su galimais mokslui imlaus verslo partneriais pasauliniu mastu;

16.4.7. augančios energijos išteklių kainos, žemas verslo inovatyvumas ir produktyvumas, Azijos valstybių konkurencingumo augimas mažina galimybę pritaikyti Lietuvoje atliktų mokslinių tyrimų rezultatus.

III. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS IR VEIKLŲ GRUPĖS

17. Pagrindinis Programos tikslas – stiprinant viešą MTEP bazę ir prieinamumą verslui didinti moksliniams tyrimams ir taikomajai veiklai imlių ūkio sektorių lyginamąją dalį.

18. Bendrieji Programos tikslai: įgyvendinant šalies mokslo ir studijų potencialo teritorinės integracijos (slėnių plėtros) programas, stiprinti viešą MTEP bazę ir didinti viešo sektoriaus MTEP veiklos efektyvumą ir prieinamumą įmonėms; stiprinant aukšto lygio mokslinių tyrimų, kompetencijos ir atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrus, vykdant mokslo programas (įskaitant nacionalines mokslo programas) skatinti aukšto lygio mokslinius tyrimus, glaudesni ir ilgalaikį mokslo ir studijų institucijų bei verslo subjektų bendradarbiavimą.

19. Pagrindiniai Programos uždaviniai: mokslo ir studijų potencialo teritorinės integracijos (slėnių plėtros) centrų kūrimas ir plėtra; nacionalinių atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrų kūrimas slėniuose; aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų stiprinimas; strateginės svarbos mokslinių tyrimų, socialinės ir technologinės plėtros projektų, orientuotų į konkrečių ir svarbių valstybei problemų sprendimą įgyvendinimas; mokslo ir studijų institucijų skatinimas vykdyti MTEP, kurie būtų aktualūs verslui; Lietuvos mokslo ir studijų institucijų vidinės struktūros ir tinklo optimizavimas; bendrųjų atitikties kriterijų slėnių plėtros programų projektams; ir bendrųjų stebėsenos ir rezultatų vertinimo nuostatų nustatymas slėnių plėtros programų projektams.

20. Kiekvienas šalies mokslo ir studijų potencialo teritorinės integracijos (slėnių plėtros) programos, mokslinės kompetencijos, atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrų, mokslo programų (įskaitant nacionalines mokslo programas) projektas (toliau – Programos projektas), įgyvendindamas savo uždavinius, prisideda prie Ekonomikos augimo veiksmų programos 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ 2.1 prioriteto uždavinių įgyvendinimo.

21. Programa tiesiogiai prisidės prie Ekonomikos augimo veiksmų programos 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ 1 uždavinio „Sustiprinti viešą ir privačią MTEP bazę“, 2 uždavinio „Padidinti viešo sektoriaus MTEP veiklos efektyvumą ir prieinamumą įmonėms“ ir netiesiogiai prie 4 uždavinio „Pagerinti žinių ir technologijų sklaidos terpę, skatinti verslo ir mokslo bendradarbiavimą MTEP srityje“, vykdymo, įgyvendindama šiuos bendruosius uždavinius:

21.1. kuriant, plėtojant aukšto lygio mokslinių tyrimų (mokslinės kompetencijos), atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrus, sustiprinti viešą MTEP bazę žinioms ir mokslui imliuose ūkio sektoriuose;

21.2. optimizuojant mokslo ir studijų institucijų struktūras, kuriant naujus veiklos modelius, koncentruojant turimą materialųjį ir intelektualinį potencialą (jį atnaujinant ir kuriant) didinti viešojo sektoriaus MTEP veiklos efektyvumą ir prieinamumą inovatyvioms ūkio sektorių įmonėms;

21.3. skatinant valstybei svarbius mokslinius tyrimus ir tarptautinį Lietuvos konkurencingumą skatinančius MTEP vykdyti ir plėtoti mokslinius tyrimus, reikalingus žinioms ir mokslui imlių ūkio sektorių technologiniam potencialui didinti;

21.4. skatinant sąsajas tarp verslo subjektų ir mokslinių tyrimų įstaigų per MTEP veiklos plėtrą bei įdiegiant mokslo rezultatų sklaidos ir taikomosios plėtros mechanizmus mokslo ir studijų institucijose, gerinti žinių ir technologijų sklaidos terpę, skatinti verslo ir mokslo bendradarbiavimą atitinkamose mokslo srityse, žinioms ir mokslui imliuose ūkio sektoriuose.

22. Programa susideda iš šių priemonių ir veiklų grupių (žr. 1 priedą):

22.1. slėnių MTEP infrastruktūros kūrimo priemonės tikslas – integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimas ir plėtra. Priemonė apims šias veiklų grupes:

22.1.1. nacionalinių atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrų kūrimą;

22.1.2. nacionalinio atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centro kūrimą;

22.2. aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų kūrimo ir plėtojimo priemonės tikslas – stiprinti aukšto lygio mokslinių tyrimų (mokslinės kompetencijos) centrus. Priemonė apims šias veiklų grupes:

22.2.1. aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų infrastruktūros atnaujinimą;

22.2.2. aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų MTEP projektus.

22.3. mokslo programų vykdymo priemonės tikslas – finansuoti strateginės svarbos mokslinius tyrimus, socialinės ir technologinės plėtros projektus, orientuotus į aiškiai apibrėžtos problemos sprendimą. Priemonė apims šias veiklų grupes:

22.3.1. mokslo programų įrangos pirkimą;

22.3.2. mokslo programų ir kitus MTEP projektus;

22.4. konkursinės MTEP infrastruktūros plėtros priemonės tikslas – skatinti mokslo ir studijų institucijas atnaujinti MTEP naudojamą bazę. Priemonė apims šias veiklų grupes:

22.4.1. konkursinį mokslo centrų įrangos atnaujinimą;

22.5. mokslo ir studijų infrastruktūros optimizavimo priemonės tikslas – padėti optimizuoti Lietuvos mokslo ir studijų institucijų vidinę struktūrą ir tinklą. Priemonė apims šias veiklų grupes:

22.5.1. institucijų sujungimą, struktūrinių padalinių pertvarkymą ir restruktūrizaciją;

22.5.2. infrastruktūros projektų rengimą.

IV. REIKALAVIMAI PROGRAMOS PROJEKTAMS

23. Atsižvelgiant į teikiamo per Programą finansuoti infrastruktūros projekto specifiką gali būti reikalaujama, kad paraiška turėtų galimybių studiją, kurioje yra detalai išnagrinėtas mokslinių tyrimų (ar jiems atlikti reikalingos įrangos) poreikis verslui, socialinė ir ekonominė nauda, mokslinių tyrimų komercializavimo apimtys ir kiti specifiniuose reikalavimuose projektui numatyti aspektai.

24. Bus reikalaujama, kad projekto paraiška turėtų projekto įgyvendinimą užtikrinančius dokumentus (projekto koncepcijoje to nereikalaujama), kurie reikalingi projekte numatomi infrastruktūrai sukurti (detalieji planai, projektinė dokumentacija, leidimas statybai ar rekonstrukcijai, žemės nuosavybės, panaudos ar nuomos dokumentai, pastatų registracijos dokumentai).

25. Jei numatoma restruktūrizuoti mokslo ir studijų įstaigą ir tam reikalingi teisės aktų, reglamentuojančių mokslo įstaigos veikimą, pakeitimai, prieš pasirašant projekto paramos sutartį šie pakeitimai turi būti įsigalioję.

26. Programos projektai, kurie siekia konkrečių ir unikalių tikslų, uždavinių, fizinių rezultato ir produkto rodiklių, ir kuriems skiriama lėšų pagal Programą, negali būti finansuojami pagal kitas programas, pagal kurias naudojamos ES struktūrinės paramos lėšos.

27. Programos vertinimo bendrieji kriterijai, pagal kuriuos analizuojami Programos įgyvendinimo mokslo ir studijų institucijų projektų kiekybiniai ir kokybiniai duomenys, yra šie: fizinių projekto produkto ir (arba) rezultato rodiklių įgyvendinimas; lėšų dalis (projekto dydis), dėl kurios pasirašytos sutartys projektams; projektams išmokėtų lėšų dalis; kiti kriterijai (Programos projektų įgyvendinimo etapas, investicijų sritis, suteiktos paramos tipas ir kita). Papildomai teisės aktų nustatyta tvarka gali būti nustatyti Programos projektų vertinimo specialieji kriterijai.

28. Programos projektai gali būti mažos (iki 50 mln. Lt.), vidutinės (iki 100 mln. Lt.) ir didelės (daugiau kaip 100 mln. Lt.) apimties. Reikalavimus didelės apimties projektams pagal 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo bei panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1260/1999 (OL 2006 L 210, p. 25) 39 ir 40 straipsnius nustato Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. 1443 (Žin., 2007, Nr. 4-132). Reikalavimai Programos mažos, vidutinės apimties projektams pagal poreikį gali būti nustatomi teisės aktų nustatyta tvarka. Programos priemonių ir veiklų grupių vertinimo bendrieji kriterijai gali priklausyti nuo projektų apimties ir įvardytų paramos sutartyse fizinių ir finansinių projekto rodiklių pasiekimo laipsnio.

29. Programos projektuose, kuriuose atnaujinama ar įsigyjama MTEP įranga, turi būti numatyta, kad ši įranga nustatyta tvarka bus prieinama ir kitų mokslo ir studijų institucijų bei MTEP veikla užsiimančių įmonių mokslininkams bei tyrėjams (atviros prieigos įranga).

30. 2004–2006 m. ES Struktūrinių fondų periodo rezerviniai projektai finansuojami pagal Programą, jei jie atitinka Programos reikalavimus ir yra patvirtinami Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka.

31. Tie Programos projektai, kurie iki integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių plėtros) programų tvirtinimo yra atrenkami finansuoti per šią Programą ir yra konkrečioje teritorijoje, kurioje kuriamas slėnis, turi būti įtraukiami į slėnio plėtros programos projektą ir realizuojami, koordinuojant jų įgyvendinimą su kitais slėnio projektais.

32. Atsižvelgusi į Programos *Slėnių MTEP infrastruktūros kūrimo* priemonės tikslus ir įvertinusi mokslo ir studijų institucijų mokslinių tyrimų infrastruktūros vystymo poreikius, slėnių iniciatoriai, pakviesti bendru Švietimo ir mokslo ministerijos bei Ūkio ministerijos sprendimu, rengia slėnių plėtros programų projektus. Į strategiją įtraukti mokslinių tyrimų infrastruktūros centrai bus skirti suinteresuotoms institucijoms bendrai naudoti. Pirmiausia tokie centrai bus kuriami integruotuose mokslo, studijų ir verslo centruose (slėniuose). Numatomų finansuoti Nacionalinių atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos ir mokslinės komunikacijos ir informacijos centrų sarašą, kuris turi atitikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas slėnių plėtros programas, tvirtina Švietimo ir mokslo ministras.

33. Lietuvos mokslo taryba rengia Gaires ir reikalavimus preliminarių paraiškų teikėjams pagal *Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų vystymo* priemonės nuostatas, organizuoja Preliminarių paraiškų teikimo konkursą ir atlieka projektinių idėjų vertinimą. Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrai ir kompetencijos centrai vertinami remiantis mokslo ir studijų institucijų MTEP veiklos lygio vertinimais, kuriuos atliks ekspertai (įskaitant ir tarptautinius).

Vertinant turi būti atsižvelgiama į tai, ar centras turi kritinę aukšto lygio mokslininkų ar technologijų kūrėjų masę, aiškiai identifikuotą struktūrą, turinčią savo tyrimų strategiją, planus, dalyvavimą bei patirtį įgyvendinant ir administruojant tarptautinius mokslinių tyrimų projektus; vykdant šalies verslo subjektų ar valstybės institucijų užsakymus, mokslinės veiklos produktyvumą; bei į tai, kiek tokio centro veikla įtakoja Lietuvos verslo subjektų tam tikro sektoriaus konkurencinį pranašumą šalies mastu, užtikrina, kad jo teikiamos viešosios paslaugos skatintų verslo subjektus pereiti prie didesnės pridėtinės vertės produktų gamybos ir (arba) paslaugų plėtros, padėtų diegti naujas idėjas, technologijas ir pažangius mokslo laimėjimus, inovatyvias veiklos formas ir pan. Preliminaraus paraiškų teikimo konkurso metu finansinė parama nėra skiriama. Atlikus preliminarių paraiškų vertinimą atrenkamos geriausios idėjos, kurias atrinkus siūloma rengti paraiškas struktūrinių fondų paramai gauti.

34. Mokslo programos rengiamos atsižvelgiant į Programos *Mokslo programų vykdymo* priemonės tikslus, siekiant spręsti valstybei ir visuomenei svarbias problemas. Kvietimą teikti siūlymus dėl valstybei svarbių problemų, kurioms spręsti reikia naujų mokslo žinių skelbia Lietuvos mokslo taryba (toliau – LMT), kuri pasitelkusi ekspertus analizuoja ir apibendrina gautus siūlymus, nustato sprendinias problemas, įvertina jų sprendimo galimybes ir atrinktų siūlymų pagrindu rengia galimų mokslo programų sąrašą. Sąrašas teikiamas suinteresuotoms ministerijoms dėl išvadų. Atsižvelgusi į ministerijų siūlymus ir pastabas, LMT sudaro mokslinių tyrimų temų, kuriomis galėtų būti rengiamos mokslo programos, sąrašą. Vadovaujantis šiuo sąrašu skelbiamas kvietimas rengti galimybių studijas. Įvertinusi galimybių studijas, LMT atrenka temų, kuriose galėtų būti rengiamos mokslo programos, sąrašą ir jį teikia Švietimo ir mokslo ministerijai tvirtinti. Švietimo ir mokslo ministro pavedimu LMT, pasitelkusi mokslinių tyrimų patirtį turinčius mokslininkus, rengia detalias mokslo programas. Su suinteresuotomis ministerijomis suderintus mokslo programų projektus LMT teikia tvirtinti Švietimo ir mokslo ministerijai. Mokslo programas tvirtina švietimo ir mokslo ministras. Per šią priemonę konkurso būdu gali būti finansuojami projektai atitinkantys Nacionalines mokslo programas bei kiti MTEP projektai pagal LMT nustatytą tvarką.

35. Atsižvelgiant į Programos *Mokslo ir studijų infrastruktūros optimizavimo* priemonės tikslus ir remiantis kitų šalių, kuriose MTEP sistema funkcionuoja efektyviai, patirtimi, Lietuvos mokslo ir studijų institucijų veiklos vertinimu, atsižvelgus į joms keliamus uždavinius, pačių institucijų siūlymus, integruotą mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros vizijas, parengiamas mokslo ir studijų institucijų tinklo pertvarkos planas. Šis planas tvirtinamas švietimo ir mokslo ministro įsakymu.

V. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS IR FINANSAVIMAS

36. 2007–2013 metų programiniu laikotarpiu Programa gali būti vykdoma dviem etapais: 2008–2010 m. ir 2011–2015 m. valstybės projektų planavimo ir projektų konkurso būdais.

37. Programa bus finansuojama Europos Regioninės Plėtros Fondo (toliau-ERPF) ir nacionalinėmis lėšomis. Programos biudžetas – 700,00 mln. Lt. Iš ERPF skiriama 595,00 mln Lt. (VP 2.1 prioritetas). Nacionalinis viešas finansavimas sudarys ne mažiau kaip 105,00 mln. Lt.

38. Programos priemonėms įgyvendinti skiriamos lėšos, Programos paramos sutarčių pasirašymo apimčių ir preliminarus lėšų įsisavinimo planas pateikiami atitinkamai 2, 3 ir 4 prieduose, o numatomi pasiekti programos rezultatai – 5 priede.

39. Finansuojama iki 100 proc. Programos projektų tinkamų išlaidų bendros sumos, jei pareiškėjas yra valstybinė mokslo ir studijų, viešojo administravimo institucija, kita valstybinė įstaiga.

40. Programos projektai atitinka Vykdomų pagal Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimo reikalavimų atitikties taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789).

41. Pagal nustatytą Programos slėnių MTEP infrastruktūros kūrimo priemonės apimtį vadovaudamosi Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) kūrimo ir plėtros koncepcijos nuostatomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų slėnių plėtros programų įgyvendinimą koordinuoja slėnių tarybos.

42. Programos Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų kūrimo ir plėtojimo ir mokslo programų vykdymo priemonių įgyvendinimą koordinuojanti institucija yra LMT.

43. Programos priemonių Konkursinė MTEP infrastruktūros plėtra, Mokslo ir studijų infrastruktūros optimizavimas įgyvendinimą koordinuojanti institucija gali būti Švietimo ir mokslo ministerijos įgaliota viešojo administravimo institucija, valstybės įstaiga, mokslo ir studijų ekspertinė institucija.

44. Programos 41, 42 ir 43 punktuose įvardintos institucijos užtikrina veiksmingą atitinkamoje Programos priemonėje numatytų projektų įgyvendinimo priežiūrą ir teikia informaciją, reikalingą projektams administruoti. Vykdam šiuos uždavinius, jų funkcijos yra šios:

44.1. koordinuoti atitinkamoje Programos priemonėje numatytų projektų įgyvendinimą;

44.2. vykdyti atitinkamoje Programos priemonėje numatytų projektų įgyvendinimo priežiūros komitetų sekretoriato funkcijas;

44.3. pagal kompetenciją teikti siūlymus Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai dėl atitinkamoje Programos priemonėje numatytų projektų atrankos kriterijų ir jų pakeitimų;

44.4. teikti siūlymus Švietimo ir mokslo ministerijai dėl metodinių rekomendacijų atitinkamoje Programos priemonėje numatytų projektų vertintojams;

44.5. teikti siūlymus Švietimo ir mokslo ministerijai dėl gairių pareiškėjams, kurių atitinkamoje Programos priemonėje numatytų projektų idėjos gali būti finansuojamos konkurso būdu;

44.6. teikti siūlymus Švietimo ir mokslo ministerijai dėl kvietimų teikti paraiškas pagal atitinkamą Programos priemonę sąlygų ir lėšų, skirtų konkrečiam kvietimui, sumų;

44.7. teikti siūlymus Švietimo ir mokslo ministerijai dėl pakeitimų atitinkamoje Programos priemonėje;

44.8. rengti ir teikti Švietimo ir mokslo ministerijai pusmetines/metines ataskaitas apie atitinkamoje Programos priemonėje numatytų projektų įgyvendinimą ir vykdyti informavimo ir viešinimo veiksmus;

44.9. vertinti atitinkamoje Programos priemonėje numatytų projektų įgyvendinimo pažangą, analizuoti fizinius ir finansinius rodiklius, teikti siūlymus Programos valdymo komitetui dėl Programos patikslinimo ir lėšų perskirstymo;

44.10. vykdyti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktuose jai priskirtas funkcijas.

VI. PROGRAMOS ADMINISTRAVIMAS, VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

45. Vadovaujantis „Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant Lietuvos 2007–2013 metų ES struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir veiksmų programas taisyklėmis“, pavirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 17 d. nutarimu Nr.1139 (Žin., 2007, Nr.114–4637) (toliau – Taisyklės), Švietimo ir mokslo ministerija yra tarpinė institucija ir atlieka funkcijas, numatytas Taisyklių 10 punkte.

46. Valstybės projektams ir konkurso būdu atrankamiems Programos projektams, kurie bus finansuojami pagal 2.1 prioritetą, įgyvendinančioji institucija yra Centrinė projektų valdymo agentūra. Įgyvendinančioji institucija atlieka funkcijas, numatytas Taisyklių 13 punkte.

47. Programos projektai atitinka Projektų administravimo ir finansavimo taisykles.

48. Programos bendruosius projektų atrankos kriterijus turi atitikti visi projektai, kuriuos ketinama finansuoti iš ES fondų lėšų. Programos projekto atitiktį bendriesiems atrankos kriterijams tinkamumo vertinimo metu nustato įgyvendinančioji institucija.

49. Programos projektai turi atitikti bendruosius ir specialiuosius projektų tinkamumo gauti ES struktūrinę paramą atrankos kriterijus, patvirtintus Stebėsenos komiteto veiksmų programų, įgyvendinančių Lietuvos 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją, įgyvendinimo priežiūrai atlikti.

50. Programos 1 priede (valstybės projektų ir konkurso būdu finansuojamų priemonių aprašymuose) nurodyti specialieji atitikties ir specialieji prioritetiniai projektų atrankos kriterijai:

50.1. valstybės projektams numatomi specialieji atitikties atrankos kriterijai;

50.2. projektų konkursų projektams numatomi specialieji atitikties ir specialieji prioritetiniai atrankos kriterijai.

51. Programos valdymą ir stebėseną užtikrina Programos valdymo komitetas ir Programos stebėsenos komitetas.

52. Programos valdymo komitetas veikia pagal Programos valdymo komiteto reglamentą. Programos valdymo komiteto reglamentas sudaromas vadovaujantis Pavyzdiniu Programos valdymo komiteto darbo reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro. Programų valdymo komitetui su Programos projektų įgyvendinimu susijusią informaciją rengia Europos Sąjungos paramos koordinavimo departamentas.

53. Programos stebėsenos komitetas veikia pagal Programos stebėsenos komiteto reglamentą. Programos stebėsenos komiteto reglamentas sudaromas vadovaujantis Pavyzdiniu Programos stebėsenos komiteto darbo reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro.

54. Už Programos įgyvendinimą atsakingos institucijos, vykdančios ir koordinuojančios valstybės projektų įgyvendinimą, konkurso būdu atrinktų projektų vykdytojai, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija:

54.1. institucijos, vykdančios valstybės projektus, rengia paraiškas ES struktūrinių fondų paramai gauti, pasirašo paramos sutartis, vykdo atskirų projektų veiklą ir teikia atskaitomybę Įgyvendinančiajai institucijai ir Programos valdymo komitetui;

54.2. konkursinių projektų pareiškėjai pagal atskirus kvietimus teikia paraiškas ES struktūrinių fondų paramai gauti, pasirašo paramos sutartis, vykdo atskirų projektų veiklą ir teikia atskaitomybę Įgyvendinančiajai institucijai.

55. Programos priemonių įgyvendinimo ir pasiektų rezultatų viešinimo funkciją atlieka tarpinė institucija (projektų atveju – institucijos, vykdančios valstybės projektus), kuri atsakinga už informacijos pateikimą visuomenei ir kitoms tikslinėms grupėms.

VII. PROGRAMOS SĄSAJOS SU KITOMIS TEMINĖMIS PROGRAMOMIS IR DOKUMENTAIS

56. Programa (papildo) tematiškai susijusi su:

56.1. Nacionaline studijų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. ISAK-2334 (Žin., 2008, Nr. 7-260), nes pagal Programą bus skiriama lėšų aukšto lygio mokslinių tyrimų įrangai, naudojamai studijų procese mokslinių tyrimų centruose ir atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos ir informacijos centruose įsigyti;

56.2. Tyrėjų karjeros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. ISAK-2335 (Žin., 2008, Nr. 7-261), nes pagal ją bus skiriama subsidijų mokslininkų grupėms, remiamas mokslininkų ir kitų tyrėjų kvalifikacijos ir kompetencijų tobulinimas;

56.3. Bendraja nacionaline kompleksine programa (toliau - BNKP), patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. ISAK-2336 (Žin., 2008, Nr. 7-262), nes pagal Programą bus skiriama lėšų technologiniam potencialui didinti, BNKP nenumatyta viešai MTEP bazei stiprinti, plėtoti BNKP nenumatytiems, bet reikalingiems atitinkamiems žinioms ir mokslui imliems ūkio subsektoriams bei atitinkamuose žinioms ir mokslui imliuose ūkio sektoriuose žinių ir technologijų sklaidos terpei, moksliniams tyrimams pagerinti, verslo ir mokslo bendradarbiavimui MTEP srityje skatinti;

56.4. Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtomis ES struktūrinės paramos priemonėmis IdėjaLT, IntelektasLT, IntelektasLT+. Programa papildo šias priemones taip, kad suteikia galimybes atitinkamiems moksliniams tyrimams vykti ne tik privačiose įmonėse, o lygiagrečiai viešajame sektoriuje (valstybinėse mokslo ir studijų institucijose);

56.5. Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtomis ES struktūrinės paramos priemonėmis InoklasterLT, InoklasterLT+. Programa papildo šias priemones taip, kad suteikia galimybes formuoti ne vien verslo subjektų klasteriams, bet mokslo ir verslo sąveiką skatinančioms mokslo ir studijų institucijoms ir jose veikiančioms aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrams; mokslo ir studijų įstaigų asociacijoms; mokslininkų ir tyrėjų organizacijoms ar kitoms viešajam interesui atstovaujančioms organizacijoms;

56.6. Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtomis ES struktūrinės paramos priemonėmis InogebLT-1, InogebLT-2. Programa papildo šias priemones taip, kad suteikia galimybes mokslo ir verslo sąveiką skatinančioms mokslo ir studijų institucijoms ir jose veikiančioms technologijų perdavimo funkcijas vykdančioms centrams, MTEP tematiniam tinklams, asociacijoms ar kitoms viešajam interesui atstovaujančioms organizacijoms;

56.7. kitų ministerijų parengtomis ES struktūrinės paramos priemonėmis, atitinkančiomis Lietuvos 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategija;

56.8. Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros koncepcija, kurios pagrindu bus parengtos slėnių plėtros programos.

VIII. HORIZONTALIŲ PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

57. 2007–2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programose numatyti 4 horizontalieji prioritetai: informacinės visuomenės plėtra, lygios galimybės, darni plėtra ir regioninė plėtra. 2007–2013 m. Programa teigiamai veiks šiuos horizontaliuosius prioritetus:

57.1. Informacinės visuomenės plėtra. Įgyvendinant 2.1 prioritetą, informacinės technologijos bus plačiai naudojamos Programos priemonių projektuose plėtojant MTEP tinklus ir mokslinės kompetencijos centrus, įgyvendinant strateginės svarbos mokslinių tyrimų, socialinės ir technologinės plėtros projektus, orientuotus į konkrečių ir svarbių valstybei problemų sprendimą.

57.2. Lygios galimybės. Programos projektų įgyvendinimas prisidės prie lygių galimybių užtikrinimo akademinės bendruomenės tikslinėms grupėms. Parama mokslinės kompetencijos centruose bus teikiama nepažeidžiant lygių galimybių principo.

57.3. Darni plėtra. Programa atitinka Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 (Žin., 2003, Nr. 89-4029), numatytus švietimo ir mokslo krypties ilgalaikius vidutinės trukmės ir trumpalaikius uždavinius. Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos tikslus atitinka Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros koncepcija, kurios pagrindu bus parengtos slėnių plėtros programos; plėtojami aukšto lygio mokslinių tyrimų (mokslinės kompetencijos) centrai; įgyvendinami strateginės svarbos mokslinių tyrimų, socialinės ir technologinės plėtros projektai, orientuoti į konkrečių ir valstybei svarbių problemų sprendimą; optimizuojami Lietuvos mokslo ir studijų institucijų vidinė struktūra ir tinklas.

57.4. Regioninė plėtra. Pagrindinės regioninės plėtros nuostatos yra išdėstytos Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme (Žin., 2000, Nr. 66-1987; 2002, Nr. 123-5558). Įgyvendinant Programą, regioninės plėtros horizontalus prioritetas veiks Programos priemonių projektus teigiamai, nes atitiks Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros koncepciją, pagal kurią bus parengtos šalies mokslo ir studijų potencialo teritorinės integracijos (slėnių plėtros) programos.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

58. Esamosios situacijos ir intervencijos tikslų analizė leidžia teigti, kad reikia skatinti Lietuvos mokslo ir verslo bendradarbiavimą, taikyti naujus veiklos modelius mokslo ir studijų

institucijose, remti MTEP projektus, reikalingus verslo ir valstybės prioritetams įgyvendinti, užtikrinti geras sąlygas mokslininkų ir tyrėjų veiklai, kaupiant investicijas į mokslo tyrimų infrastruktūrą, kuriant aukšto lygio mokslinių tyrimų ir specializuotus kompetencijos centrus. Dėmesys MTEP atsispindi daugelio šalies strategijų prioritetiniuose uždaviniuose, tačiau įgyvendinti strategines priemones dažnai sudėtinga dėl pasenusios infrastruktūros, inovacijų mokslo ir studijų institucijose trūkumo, lėšų stygiaus. 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansavimas paskatins bendradarbiauti šalies mokslą ir verslą, kurtis naujas pumpurines aukštųjų technologijų verslo įmones, persitvarkyti mokslo ir studijų institucijas, suteiks galimybę integruotis į ES ir kitų užsienio šalių MTEP tinklus.

59. Programos vertinimo veiklos (strateginė analizė, įgyvendinimo kiekybinių ir kokybinių rezultatų rodiklių priežiūra, einamasis ir baigiamasis vertinimas) organizuojamos vadovaujantis ES struktūrinės paramos vertinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2008 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. 1K-018 (Žin., 2008, Nr. 9-314), nuostatomis.

Programos priemonių ir veiklų grupių aprašymas

I. Slėnių MTEP infrastruktūros kūrimo priemonė

Eil. Nr.	1.1. Nacionalinių atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrų kūrimas slėniuose	
1.	Projektų atrankos būdas	Valstybės projektų planavimas
2.	Pareiškėjas (Vykdytojas)	Mokslo ir studijų institucijos, jei projektas tiesiogiai atitinka konkrečios slėnių plėtros programos (Lietuvos Respublikos strateginių dokumentų įgyvendinamų programų) arba kitų teisės aktų nuostatas
3.	Remiamos veiklos	Pastatų statyba, rekonstrukcija, kapitalinis remontas. Mokslinių tyrimų laboratorijų įrangos (įrenginių, prietaisų) įsigijimas.
4.	Tikslinės grupės	Mokslo ir studijų institucijų ir MTEP veikla užsiimančių įmonių tyrėjai bei doktorantai
5.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	400 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetas)
6.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
7.	Projekto trukmė	Iki 36 mėn.
8.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika
9.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007–2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
10.	Atrankos kriterijai	Atitikties kriterijai: Projektai turi tiesiogiai atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos nuostatas Projektai turi tiesiogiai atitikti konkrečios slėnių plėtros programos, atitinkančios Integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) plėtros koncepciją, nuostatas
11.	Įgyvendinančioji institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra

Eil. Nr.	1.2. Nacionalinio atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centro kūrimas
----------	---

1.	Projektų atrankos būdas	Valstybės projektų planavimas
2.	Pareiškėjas (Vykdytojas)	Vilniaus universitetas
3.	Remiamos veiklos	Centro veiklai reikalingų pastatų statyba, rekonstrukcija ir įrengimas. Centro veiklai reikalingos įrangos ir kitos informacinės infrastruktūros įsigijimas.
4.	Tikslinės grupės	Studentai, dėstytojai, mokslininkai ir kiti tyrėjai
5.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	100 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetą)
6.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
7.	Projekto trukmė	Iki 36 mėn. (iki 24 mėn., jei sutartys pasirašomos 2008 m.)
8.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika
9.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
10.	Atrankos kriterijai	<i>Bendri projektų tinkamumo kriterijai:</i> Objektas turi valstybinės reikšmės statusą, numatytą Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatyme. <i>Atitikties kriterijai:</i> Projektas turi tiesiogiai atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos nuostatas.
11.	Įgyvendinančioji institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra

II. Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų vystymo priemonė

Eil. Nr.	2.1. Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų infrastruktūros atnaujinimas	
1.	Projektų atrankos būdas	Valstybės projektų planavimas
2.	Pareiškėjas (Vykdytojas)	Mokslo ir studijų institucijos, jei projektas tiesiogiai atitinka Lietuvos Respublikos strateginių dokumentų įgyvendinamų programų arba kitų teisės aktų nuostatas
3.	Remiamos veiklos	Centro veiklai reikalingų pastatų rekonstrukcija, kapitalinis remontas. Mokslinių tyrimų veiklai naudojamų laboratorijų įrangos (įrenginių, prietaisų) įsigijimas.
4.	Tikslinės grupės	Doktorantai, rezidentai, mokslininkai ir kiti tyrėjai
5.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	40 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetą)
6.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
7.	Projekto trukmė	Iki 36 mėn. (iki 24 mėn., jei sutartys pasirašomos 2008 m.)

8.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika
9.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
10.	Atrankos kriterijai	Atitikties kriterijai: Projektai turi tiesiogiai atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos nuostatas arba projektas buvo pateiktas pagal Kvietimą teikti paraiškas ribotos trukmės paramos konkursui „Parama plėtoti mokslo ir studijų sistemos infrastruktūrą, atnaujinti bazinę įrangą, diegti modernias informacijos technologijas bei gerinti teikiamų paslaugų kokybę“ pagal Gaires pareiškėjams pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento 1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ 1.5 priemonę „Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti ESF remiamas priemonės)“, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. ISAK-1430 (Žin., 2005, Nr. 97-3684) (toliau – Gairės), perėjo Gairėse nustatytus administracinės atitikties ir tinkamumo skirti paramą vertinimo etapus, projekto naudos ir kokybės vertinimo metu surinko 70 ir daugiau balų, buvo svarstytas projektų atrankos komitete, tačiau nebuvo finansuotas; Centras yra įtrauktas į Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintą aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų sąrašą, sudarytą remiantis ekspertų vertinimais.
11.	Įgyvendinančioji institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra

Eil. Nr.	2.2. Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų MTEP projektai	
1.	Projektų atrankos būdas	Valstybės projektų planavimas
2.	Pareiškėjas	Mokslo ir studijų institucijos, jei projektas tiesiogiai atitinka Lietuvos Respublikos strateginių dokumentų įgyvendinamų programų arba kitų teisės aktų nuostatas
3.	Remiamos veiklos	Fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų vykdymas aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centruose
4.	Tikslinės grupės	Doktorantai, rezidentai, mokslininkai ir kiti tyrėjai
5.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	10 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetas)
6.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
7.	Projekto trukmė	Iki 36 mėn. (iki 24 mėn., jei sutartys pasirašomos 2008 m.)
8.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika

9.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
10.	Atrankos kriterijai	Atitikties kriterijai: Projektai turi tiesiogiai atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos nuostatas. Centras yra įtrauktas į Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintą aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų ir kompetencijos centrų sąrašą, sudarytą remiantis ekspertų vertinimais.
11.	Įgyvendinančioji institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra

III. Mokslo programų vykdymo priemonė

Eil. Nr.	3.1. Mokslo programų įrangos pirkimas	
	Projektų atrankos būdas	Konkursas
1.	Pareiškėjas	Mokslo ir studijų institucijos
2.	Remiamos veiklos	MTEP veiklai naudojamų laboratorijų įrangos (įrenginių, prietaisų) įsigijimas
3.	Tikslinės grupės	Doktorantai, rezidentai, mokslininkai ir kiti tyrėjai
4.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	25 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetas)
5.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
	Projekto trukmė	Iki 36 mėn. (iki 24 mėn., jei sutartys pasirašomos 2008 m.)
6.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika
7.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
8.	Atrankos kriterijai	Atitikties kriterijai: Projektai turi tiesiogiai atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos nuostatas. Prioritetiniai kriterijai: Projektai, skatinantys mokslinius tyrimus valstybės ir tautos paveldo ir tapatumo išsaugojimo; socialinių iššūkių nacionaliniam saugumui; lėtinių neinfekcinių ligų; Lietuvos ekosistemos: klimato kaitos ir žmogaus poveikio; darnios energetikos temose.
9.	Įgyvendinančioji	Centrinė projektų valdymo agentūra

	institucija	
--	-------------	--

Eil. Nr.	3.2. Mokslo programų ir kiti MTEP projektai	
1.	Projektų atrankos būdas	Konkursas
2.	Pareiškėjas	Mokslo ir studijų institucijos
3.	Remiamos veiklos	Fundamentinių mokslinių tyrimų vykdymas. Taikomųjų mokslinių tyrimų vykdymas. Eksperimentinės plėtros projektų vykdymas. MTEP rezultatais besiremiančių techninių, technologinių, organizacinių ir komercinių galimybių bei tikslingumo tyrimas.
4.	Tikslinės grupės	Doktorantai, rezidentai, mokslininkai ir kiti tyrėjai
5.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	55 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetas)
6.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
7.	Projekto trukmė	Iki 36 mėn. (iki 24 mėn., jei sutartys pasirašomos 2008 m.)
8.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika
9.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
10.	Atrankos kriterijai	<i>Bendri projektų tinkamumo kriterijai:</i> Pareiškėjai, turi dalyvavimo tarptautinėse programose bei projektuose patirties ir gali užtikrinti mokslinę kompetenciją. <i>Atitikties kriterijai:</i> Projektai turi tiesiogiai atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos nuostatas. <i>Prioritetiniai kriterijai:</i> Projektai, skatinantys mokslinius tyrimus valstybės ir tautos paveldo ir tapatumo išsaugojimo; socialinių iššūkių nacionaliniam saugumui; lėtinių neinfekcinių ligų; Lietuvos ekosistemos: klimato kaitos ir žmogaus poveikio; darnios energetikos temose; Projektai, skatinantys aukščiausio lygio ar tarptautiniu mastu pripažįstamus MTEP
11.	Įgyvendinančioji institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra

IV. Konkursinė MTEP infrastruktūros plėtros priemonė

Eil. Nr.	4. Konkursinis mokslo centrų įrangos atnaujinimas	
1.	Projektų atrankos būdas	Konkursas

2.	Pareiškėjas	Mokslo ir studijų institucijos, Viešosios įstaigos
3.	Remiamos veiklos	MTEP veiklai naudojamų laboratorijų įrangos (įrenginių, prietaisų, programinės įrangos licencijų) įsigijimas. Mokslinių tyrimų informacijos infrastruktūros plėtra
4.	Tikslinės grupės	Mokslininkai ir kiti tyrėjai
5.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	40 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetą)
6.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
7.	Projekto trukmė	Iki 36 mėn.
8.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika
9.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
10.	Atrankos kriterijai	Atitikties kriterijai: Projektai turi atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos nuostatas. Prioritetiniai kriterijai: Projektai turi gerinti žinių ir technologijų sklaidos terpę, skatinti verslo ir mokslo bendradarbiavimą MTEP srityje.
11.	Įgyvendinančioji institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra

V. Mokslo ir studijų infrastruktūros optimizavimo priemonė

Eil. Nr.	5.1. Institucijų sujungimas, struktūrinių padalinių pertvarkymas ir restruktūrizacija	
1.	Projektų atrankos būdas	Konkursas
2.	Pareiškėjas (Vykdotojas)	Mokslo ir studijų institucijos
3.	Remiamos veiklos	Mokslinių tyrimų įstaigų sujungimas. Mokslinių tyrimų įstaigų sujungimas su universitetais. Mokslinių tyrimų įstaigų restruktūrizacija, fizinės infrastruktūros pertvarkymas ir optimizavimas (perkėlimas, atnaujinimas, pakeitimas, reikalingos įrangos įsigijimas).
4.	Tikslinės grupės	Mokslo ir studijų institucijų darbuotojai
5.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	25 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetą)
6.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
7.	Projekto trukmė	Iki 36 mėn.
8.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika
9.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007-2013 metų Europos

		Sajungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
10.	Atrankos kriterijai	<p><i>Bendri projektų tinkamumo kriterijai:</i> Kelių institucijų susijungimo arba vienos iš jų padalinio perdavimo atveju savo veiklą po susijungimo baigianti arba padalinį perduodanti mokslinių tyrimų įstaigos privalo būti projekto partneris.</p> <p>Atitikties kriterijai: Projektai turi tiesiogiai atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo programos nuostatas; Projektai turi atitikti Švietimo ir mokslo ministerijos sprendimą dėl mokslo ir studijų institucijų tinklo optimizavimo.</p> <p>Prioritetiniai kriterijai: Prioritetas teikiamas projektams, kuriuos teikia bent 2 mokslo ir studijų institucijos;</p>
11.	Įgyvendinančioji institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra

Eil. Nr.	5.2. Infrastruktūros projektų rengimas	
1.	Projektų atrankos būdas	Konkursas
2.	Pareiškėjas	Mokslo ir studijų institucijos
3.	Remiamos veiklos	Galimybių studijų parengimas. Techninės dokumentacijos parengimas (detalieji planai, techniniai projektai, Poveikio aplinkai vertinimas rekonstrukcijos projektai).
4.	Tikslinės grupės	Mokslo ir studijų institucijų darbuotojai
5.	Veiklų grupei skiriamos lėšos	5 000 000 Lt (VP 2.1 prioritetas)
6.	Paramos intensyvumas, proc.	100 proc.
7.	Projekto trukmė	Iki 36 mėn. (iki 24 mėn., jei sutartys pasirašomos 2008 m.)
8.	Projekto vieta	Lietuvos Respublika
9.	Tinkamumas	Pagal Vykdomų pagal Lietuvos 2007-2013 metų Europos Sąjungos struktūrinės paramos panaudojimo strategiją ir ją įgyvendinančias veiksmų programas projektų išlaidų ir finansavimų reikalavimų atitikties taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1179 (Žin., 2007, Nr. 117-4789)
10.	Atrankos kriterijai	<p><i>Bendri projektų tinkamumo kriterijai:</i> Projektai atitinkantys viešojo sektoriaus investicinių projektų rengimo metodiką</p> <p>Atitikties kriterijai: Projektai turi tiesiogiai atitikti Bendrosios nacionalinės mokslinių tyrimų ir mokslo bei verslo bendradarbiavimo</p>

		programos nuostatas
11.	Igyvendinančioji institucija	Centrinė projektų valdymo agentūra

Programos priemonėms įgyvendinti skiriamos lėšos

Programos priemonių veiklų grupė	VP prioritetas	ES lėšos (mln. Lt)	Nacionalinės lėšos (mln. Lt)	Iš viso veiklų grupei skiriama (mln. Lt)
1.1. Nacionalinių atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrų kūrimas slėniuose	2.1	340,00	60,00	400,00
1.2. Nacionalinio atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centro kūrimas	2.1	85,00	15,00	100,00
2.1. Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų, kompetencijos centrų infrastruktūros atnaujinimas	2.1	34,00	6,00	40,00
2.2. Aukšto lygio mokslinių tyrimų centrų, kompetencijos centrų MTEP projektai	2.1	8,50	1,50	10,00
3.1. Mokslo programų įrangos pirkimas	2.1	21,25	3,75	25,00
3.2. Mokslo programų ir kiti MTEP projektai	2.1	46,75	8,25	55,00
4. Konkursinis mokslo centrų įrangos atnaujinimas	2.1	34,00	6,00	40,00
5.1. Institucijų sujungimas, struktūrinių padalinių pertvarkymas ir restruktūrizacija	2.1	21,25	3,75	25,00
5.2. Infrastruktūros projektų rengimas	2.1	4,25	0,75	5,00
Iš viso		595,00	105,00	700,00

PROGRAMOS PARAMOS SUTARČIŲ PASIRAŠYMO APIMTYS (MLN. LT)

Veiklų grupė	Atrankos būdas	VP	Visa suma	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 – 2013 m.
		prioritetas					
1.1. Nacionalinių atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrų kūrimas slėniuose	P	2.1	400,00		200,00		200,00
1.2. Nacionalinio atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centro kūrimas	P	2.1	100,00	50,00			50,00
2.1. Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų infrastruktūros atnaujinimas	P	2.1	40,00	28,30			11,70
2.2. Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų MTEP projektai	P	2.1	10,00	5,00			5,00
3.1. Mokslo programų įrangos pirkimas	K	2.1	25,00	12,00			13,00
3.2. Mokslo programų ir kiti MTEP projektai	K	2.1	55,00	28,00			27,00
4. Konkursinis mokslo centrų įrangos atnaujinimas	K	2.1	40,00		20,00		20,00
5.1. Institucijų sujungimas, struktūrinių padalinių pertvarkymas ir restruktūrizacija	K	2.1	25,00		12,00		13,00
5.2. Infrastruktūros projektų rengimas	K	2.1	5,00	2,50			2,50
IŠ VISO			700,00	125,80	232,00		342,20

P - planavimas

K - konkursas

PRELIMINARUS LĖŠŲ ĮSISAVINIMO PLANAS (MLN. LT)

Veiklų grupė	VP	Atrankos būdas	Visa suma	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 -2013 m.
	prioritetas						
1.1. Nacionalinių atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrų kūrimas slėniuose	P	2.1	400,00		67,50	105,00	227,50
1.2. Nacionalinio atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centro kūrimas	P	2.1	100,00	11,25	25,00	13,75	50,00
2.1. Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų infrastruktūros atnaujinimas	P	2.1	40,00	6,75	13,30	8,25	11,70
2.2. Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų MTEP projektai	P	2.1	10,00	1,125	2,50	1,375	5,00
3.1. Mokslo programų įrangos pirkimas	K	2.1	25,00		5,40	6,60	13,00
3.2. Mokslo programų ir kiti MTEP projektai	K	2.1	55,00		12,60	15,4	27,00
4. Konkursinis mokslo centrų įrangos atnaujinimas	K	2.1	40,00		6,75	10,5	22,75
5.1. Institucijų sujungimas, struktūrinių padalinių pertvarkymas ir restruktūrizacija	K	2.1	25,00		4,05	6,3	14,65
5.2. Infrastruktūros projektų rengimas	K	2.1	5,00	0,50	1,25	0,75	2,50
IŠ VISO			700,00	19,625	138,35	167,925	374,10

P - planavimas

K - konkursas

Numatomi pasiekti Programos rezultatai

Programos įgyvendinimo stebėseną vykdo Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija ir pažangą vertina pagal 2007-2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų Programos 1 prioriteto „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“ 1 uždavinio „Sustiprinti viešą ir privačią mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros bazę“ (VP-2.1-1), 2 uždavinio „Padidinti viešojo sektoriaus MTTP veiklos efektyvumą ir prieinamumą įmonėms“ (VP-2.1-2), 4 uždavinio „Pagerinti žinių ir technologijų sklaidos terpę, skatinti verslo ir mokslo bendradarbiavimą MTTP srityje“ (VP-2.1-4) įgyvendinimo lygio rodiklius:

VP lygmens rodikliai

Veiksmų programa	Ekonomikos augimo veiksmų programa			
Prioritetas	1 prioritetas „Ūkio konkurencingumui ir ekonomikos augimui skirti moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra“			
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Pradinė situacija	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)
Rezultato	Pritraukta privačių investicijų (mln. eurų)	33*	72,5	62,5
	Sukurti ir veikiantys mokslinių tyrimų centrai	49*	12	18
	Bendrų darbo vietų skaičius mokslinių tyrimų srityje	5893 (2005 m.)	650	493
	Pasirašytos bendradarbiavimo sutartys tarp tyrimų institucijų ir MVĮ	-**	100	60
Produkto	MTTP bazės plėtros projektų skaičius	10****	60	47
	MTTP projektų skaičius	26 (2007 m.)	40	28
	MTTP ir inovacijų aplinkos gerinimo projektų skaičius	11****	40	15
*Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės				
**Numatoma atlikti studiją				
***2004–2006 m. ES struktūrinės paramos programavimo laikotarpis				
****BPD 1.5 priemonės projektai mokslinių tyrimų infrastruktūros srityje				

VP ir Nacionalinio lygmens stebėsenos rodikliai, leidžiantys įvertinti Programos pažangą ir veiksmingumą:

Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	1.1. Nacionalinių atviros prieigos mokslinių tyrimų įrangos centrų kūrimas slėniuose			
Rezultato	Pritraukta privačių investicijų (mln. eurų) (VP-2.1-1)	72,5	55,5	Projektų ataskaitos
	Sukurti ir veikiantys mokslinių tyrimų centrai (VP-2.1-1)	12	8	Projektų ataskaitos
Produkto (pasiekimo)	MTTP bazės plėtros projektų skaičius (VP-2.1-1)	60	15	Projektų ataskaitos
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	1.2. Nacionalinio atviros prieigos mokslinės komunikacijos ir informacijos centro kūrimas slėnyje			
Rezultato	Pritraukta privačių investicijų (mln. eurų) (VP-2.1-1)	72,5	2,00	Projektų ataskaitos
	Sukurti ir veikiantys mokslinių tyrimų centrai (VP-2.1-1)	12	1	Projektų ataskaitos
Produkto (pasiekimo)	MTTP bazės plėtros projektų skaičius (VP-2.1-1)	60	1	Projektų ataskaitos
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	2.1. Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų infrastruktūros atnaujinimas			
Rezultato	Pritraukta privačių investicijų (mln. eurų) (VP-2.1-1)	72,5	2,00	Projektų ataskaitos

	Sukurti ir veikiančios mokslinių tyrimų centrai (VP-2.1-1)	12	5	Projektų ataskaitos
Produkto (pasiekimo)	MTTP bazės plėtros projektų skaičius (VP-2.1-1)	60	5	Projektų ataskaitos
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	2.2. Aukšto lygio mokslinių tyrimų ir kompetencijos centrų MTEP projektai			
Rezultato	Pritraukta privačių investicijų (mln. eurų) (VP-2.1-1)	72,5	3,0	Projektų ataskaitos
Produkto (pasiekimo)	MTTP bazės plėtros projektų skaičius (VP-2.1-1)	60	12	Projektų ataskaitos
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	3.1. Mokslo programų įrangos pirkimas			
Rezultato	Bendrų darbo vietų skaičius mokslinių tyrimų srityje (VP-2.1-2)	650	100	Projektų ataskaitos
Produkto (pasiekimo)	MTTP projektų skaičius (VP-2.1-2)	40	8	Projektų ataskaitos
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	3.2. Mokslo programų ir kiti MTEP projektai			
Rezultato	Bendrų darbo vietų skaičius mokslinių tyrimų srityje (VP-2.1-2)	650	393	Projektų ataskaitos
	Pasirašytos bendradarbiavimo	100	60	Projektų

	sutartys tarp tyrimų institucijų ir MVI (VP-2.1-2)			ataskaitos
Produkto (pasiekimo)	MTTP projektų skaičius (VP-2.1-2)	40	20	Projektų ataskaitos
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	4. Konkursinis mokslo centrų įrangos atnaujinimas			
Rezultato	Atnaujinti mokslinių tyrimų centrai (Nac.-2.1-4)		15	Projektų ataskaitos
Produkto (pasiekimo)	MTTP ir inovacijų aplinkos gerinimo projektų skaičius (VP-2.1-4)	40	15	Projektų ataskaitos
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	5.1. Institucijų sujungimas, struktūrinių padalinių pertvarkymas ir restruktūrizacija			
Rezultato	Sukurti ir veikiantys mokslinių tyrimų centrai (VP-2.1-1)	12	4	Projektų ataskaitos
Produkto (pasiekimo)	MTTP bazės plėtros projektų skaičius (VP-2.1-1)	60	4	Projektų ataskaitos
Rodiklio tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (VP lygmuo)	Skaičiais išreikšti uždaviniai 2015 metais (Programos dalis)	Informacijos šaltinis
Programos veiklų grupė	5.2. Infrastruktūros projektų rengimas			
Produkto (pasiekimo)	MTTP bazės plėtros projektų skaičius (VP-2.1-1)	60	10	Projektų ataskaitos

